

**Izveštaj u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i
informacija banke – Pilar 3**

UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd

Sa stanjem na dan 31.12.2015.godine

Maj 2016.

SADRŽAJ:

1.	STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA	3
2.	KAPITAL	11
3.	ADEKVATNOST KAPITALA	18
4.	INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA	20
5.	KREDITNI RIZIK	22
5.1.	Metodologija za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki.....	24
5.1.1.	Obračun posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi.....	24
5.1.2.	Obračun posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi.....	25
5.1.3.	Obračun opšteg rezervisanja.....	25
5.1.4.	Parametri kreditnog rizika primenjeni u obračunu opšteg rezervisanja i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi.....	26
5.1.5.	Oslobađanje rezervisanja.....	26
5.1.6.	Pregledi raspodele izloženosti Banke prema klasama izloženosti i geografskim odrednicama 27	
5.1.7.	Raspodela izloženosti po sektorima ili vrsti druge ugovorne strane sa posebnim osvrtom na dospela nenaplaćena potraživanja.....	28
5.1.8.	Raspodela izloženosti prema preostalom roku do dospeća	30
5.1.9.	Raspodela izloženosti po kategorijama klasifikacije, obračunata i potrebna rezerva	31
5.1.10.	Prikaz promena u ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama	31
5.1.11.	Korišćenje agencija za eksterne kreditne rejtinge	32
5.1.12.	Korišćenje tehnika za ublažavanje rizika	33
6.	RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE	35
7.	TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI	36
8.	KAMATNI RIZIK	37
9.	OPERATIVNI RIZIK	38
10.	IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA	38

UVOD

Ovaj Izveštaj je sačinjen u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke objavljenom u Službenom glasniku broj 125/2014 i 4/2015.

Banka posluje pod imenom UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd. Sedište Banke je u Beogradu, Rajičeva 27-29.

1. STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA

Banka objavljuje podatke, odnosno informacije koji se odnose na strategiju i politike za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, i to:

- Kratak opis strategije i politike za svaku pojedinačnu vrstu rizika;
- Način organizovanja procesa upravljanja rizicima;
- Obuhvatnost i vrste izveštavanja o rizicima;
- Tehnike ublažavanja rizika, kao i načine koje banka koristi za obezbeđivanje i praćenje efikasnosti u ublažavanju rizika.

Kratak opis strategije i politike za svaku pojedinačnu vrstu rizika

Osnovne vrste rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju su:

- Kreditni rizik, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke, kao i rizik druge ugovorne strane
- Rizici koncentracije, koji posebno uključuje rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica
- Rizici ulaganja Banke
- Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena (rizik zemlje)
- Tržišni rizici (obuhvataju kamatni i devizni rizik i ostale tržišne rizike)
- Operativni rizik
- Rizik likvidnosti
- Riziku usklađenosti poslovanja Banke
- Strateški rizik
- Drugi rizici

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik uključuje i sledeće rizike:

- Rezidualni rizik – usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na smanjenje rizika kojima je Banka izložena
- Rizik smanjenja vrednosti potraživanja – po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku
- Rizik izmirenja / isporuke – zbog neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja / isporuke

- Rizik druge ugovorne strane – usled neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjanja novčanih tokova transakcija, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji.

S obzirom da pripada UniCredit Grupi, Banka u svom radu poštuje principe utvrđene aktima Grupe, a koji su usvojeni i od strane odgovarajućeg organa na nivou Banke. Osnovni principi finansiranja, kao i etički principi, kojih se Banka pridržava definisani su Opštom kreditnom politikom UniCredit Grupe i Opštim kreditnim pravilima Bank Austria (BA) Grupe. Neki od najvažnijih principa finansiranja odnose se na sledeće:

- Kreditni rizik se preuzima samo ako celokupan odnos sa klijentom ukazuje na adekvatan odnos preuzetog rizika i profita
- Preduslov finansiranja svake transakcije je detaljno razumevanje njenog ekonomskog smisla
- Kreditna sposobnost svakog klijenta mora biti procenjena pre preuzimanja kreditnog rizika, a odgovarajući rejting mora biti dodeljen pre puštanja kredita (kredit može biti odobren samo ako je klijentu dodeljen kreditni rejting)
- Svaki klijent mora biti analiziran sa aspekta pripadnosti grupi povezanih lica
- U kreditni odnos sa klijentom Banka ulazi samo ako postoji dovoljno informacija o njegovoj kreditnoj sposobnosti.

Kreditni proces u Banci zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju sektori koji su zaduženi za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih direkcija u okviru Sektora za upravljanje rizicima koje se bave odobravanjem, praćenjem, restrukturiranjem i naplatom. Shodno principu „četvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određeni standardizovani proizvodi u segmentu poslova sa stanovništvom, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljenja postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „četvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Banka donosi Strategije upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijama su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određene prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Banka obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Kontrolu i ublažavanje rizika koncentracije Banka vrši aktivnim upravljanjem kreditnim portfolijom i definisanjem odgovarajućih smernica koje omogućavaju diversifikaciju portfolija. U proces odlučivanja o odobravanju velikih izloženosti uključeni su Upravni odbor, Kreditni odbor, kao i relevantni organizacioni delovi u okviru Grupe, što predstavlja još jedan vid kontrole rizika koncentracije.

Rizik ulaganja Banke obuhvata rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i osnovna sredstva. Ulaganja Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% njenog kapitala, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim Banka stiče udeo ili akcije tog lica. Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva ne smeju preći 60% kapitala Banke, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana ovog sticanja.

Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena (rizik zemlje) jesu rizici negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica. Izloženost Banke ovoj vrsti rizika je značajno ograničena usled poslovne orijentacije Banke na klijente koji žive i posluju na teritoriji Srbije.

Tržišni rizici obuhvataju kamatni i devizni rizik i ostale tržišne rizike. Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kamatnih stopa. Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa. Ostali tržišni rizici obuhvataju cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti, cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti, itd.

Za praćenje i upravljanje tržišnim rizicima u Banci zadužena je Direkcija tržišnog i operativnog rizika. Kao jedan od najvažnijih internih akata koji se odnosi na praćenje i upravljanje tržišnim rizicima, Pravilnik za Finansijska tržišta (u daljem tekstu: FM Pravilnik) definiše poslove Privrednog i Investicionog bankarstva (u daljem tekstu; CIB) i definiše tržišne rizike u svim oblastima Bank Austria (BA) Grupe. FM Pravilnik utvrđuje nadležnosti i procedure u ovoj oblasti i služi kao okvir CIB Sektora i Sektora za upravljanje tržišnim rizicima u Grupi. FM Pravilnik je podeljen na tri dela: Opšti deo i specifične delove 'Limiti i proizvodi' i 'Politika i procedure' kojima se uspostavljaju posebni propisi za UniCredit Banku Srbija. Iz perspektive procesa, Politika pokriva sledeće teme:

- Definisavanje nosioca rizika u Grupi
- Definisavanje strukture limita;
- Proces za definisanje limita;
- Proces za praćenje limita;
- Korektivne akcije u slučaju prekoračenja.

Operativni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neadekvatnih procedura i procesa u Banci, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih spoljnih događaja.

Rizik likvidnosti predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospеле obaveze, i to zbog povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu.

Ciljevi politike likvidnosti su:

- Obezbeđivanje potrebnog mehanizma za upravljanje likvidnošću što je nezaobliazni deo opšteg upravljanja čitavom Bankom.
- Utvrđivanje smernica za kvantifikovanje pozicije likvidnosti i lociranje rizika strukturalne likvidnosti, kao i izrada dobro zasnovanog plana finansiranja (Strukturalna likvidnost).
- Obezbeđenje mogućnosti pokrivanja finansijskih obaveza Banke u bilo kom momentu (Kratkoročna likvidnost).
- Postizanje zdrave ravnoteže profitabilnosti i likvidnosti.
- Mere za upravljanje potencijalnim problemima sa likvidnošću tokom krize imena ili likvidnosti na tržištu. Ova pitanja su obrađena u posebnom Planu za vanredne situacije.

Rizik usklađenosti poslovanja Banke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik.

Internim aktima Banke je regulisano da Odeljenje za usklađenost poslovanja identifikuje i procenjuje glavne rizike usklađenosti poslovanja Banke, o tome izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju Banke, predlaže planove za upravljanje glavnim rizicima, a u skladu sa svojim nadležnostima i definisanim Programom i Godišnjim planom aktivnosti.

Programom su definisane regulatorne oblasti i nadležnosti funkcije kontrole usklađenosti, organizacione i pravne pretpostavke, metodologija rada kao i način izveštavanja. Godišnjim planom aktivnosti definisan je volumen (po vrstama) aktivnosti i očekivanim rezultatima u narednoj godini.

Pored savetodavne uloge u implementaciji i primeni propisa Odeljenje za usklađenost poslovanja Banke, dodatno sprovodi monitoring aktivnosti u cilju implementacije II nivoa kontrole.

Strateški rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promene.

Drugi rizici obuhvataju rizike koji mogu da nastanu po osnovu uvođenja novih proizvoda, rizike koji mogu da nastanu na osnovu aktivnosti koje je Banka poverila trećim licima itd.

Rizici koji nastaju po osnovu uvođenja novih proizvoda

Upravljanje rizicima kod uvođenja novih proizvoda odnosi se na proces uvođenja novih proizvoda i poslova kao i na postupak promena u postojećim proizvodima, u skladu sa potrebom Banke. Banka je svojim internim aktima definisala korake koji se sprovode prilikom uvođenja proizvoda uz obezbeđenje postupaka kojim se proces tretira sa aspekata svih rizika i uticaja koji mogu imati na finansijski rezultat, kapital i rizični profil Banke, kao i mogućenost adekvatnog upravljanja rizicima koji mogu nastati po tom osnovu.

Rizici koji nastaju po osnovu aktivnosti koje je Banka poverila trećim licima

Banka, određene aktivnosti iz svog poslovanja, može poveriti trećim licima. U tom smislu, Banka je svojim internim procedurama uredila da se prilikom donošenja odluke o poveravanju te aktivnosti trećim licima, analiziraju svi rizici koji mogu imati uticaj na održivost, kontinuitet i reputaciju, troškove, finansijski rezultat, likvidnost i solventost, rizični profil Banke, kao i kvalitet pružanja usluga. Prilikom donošenja odluke, Banka vodi računa o kontinuitetu poslovanju i sprovodi nadzor nad obavljanjem tih aktivnosti, uključujući i nadzor nad usklađenošću tih aktivnosti s propisima, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom Banke.

Način organizovanja procesa upravljanja rizicima

Najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima ima Upravni odbor Banke, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje ključnim vrstama rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, davanjem saglasnosti Upravni odbor učestvuje u procesu odobravanja velikih plasmana jednom licu ili grupi povezanih lica, prema kojima je izloženost preko 10% kapitala Banke, kao i u slučaju povećanja te izloženosti na više od 20% kapitala Banke. Odbor za praćenje poslovanja Banke pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Banke pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor Banke je odgovoran za sprovođenje usvojenih strategija i politika upravljanja rizicima, kao i usvajanje procedura za identifikovanje,

merenje, procenu i upravljanje rizicima. Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Banke obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Banka ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Sektor za upravljanje rizicima.

Sektor za upravljanje rizicima organizovan je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad pet direkcija: Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, Direkcije za kreditna odobrenja privredi, Direkcije za kreditne poslove sa stanovništvom, Direkcije za problematične plasmane privredi i Direkcije tržišnog i operativnog rizika. Sve direkcije direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je isključivo zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Odgovornosti i osnovni zadaci Direkcije za strateško upravljanje rizicima odnose se na:

- pripremu i primenu kreditnih strategija i politika Banke,
- razvoj i implementaciju kreditnih metodologija, rejting i scoring modela sa ciljem optimizacije troškova rizika i kapitalnih zahteva,
- prilagođavanje i implementaciju politika, pravilnika, metodologija i drugih akata UniCredit Grupe (u daljem tekstu: Grupa) i Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: NBS) u oblasti upravljanja kreditnim rizikom,
- sprovođenje projekta uvođenja Bazel II standarda u skladu sa zahtevima NBS i Grupe, prevashodno u oblasti upravljanja kreditnim rizikom,
- planiranje, obračun i praćenje troškova rizika, rezervisanja po IFRS i NBS metodologiji na nivou portfolija,
- redovnu pripremu i dostavljanje izveštaja, analiza i relevantnih informacija o kreditnom portfoliju Banke,
- sveobuhvatno upravljanje kolateralima, uključujući njihovo vrednovanje i priznavanje, praćenje tokom trajanja kreditne izloženosti koju obezbeđuju i kontrolu njihovog obuhvatanja u sistemima Banke

Direkcija za strateško upravljanje rizicima obuhvata tri odeljenja: Odeljenje za kontrolu kreditnog rizika i implementaciju Bazel II standarda, Odeljenje za kreditni proces i politike i Odeljenje za upravljanje kolateralom.

Osnovno zaduženje Direkcije za kreditna odobrenja za privredu odnosi se na razmatranje kreditnih zahteva i procenu kreditnog rizika i, u zavisnosti od nivoa nadležnosti, odlučivanje o kreditnom zahtevu ili pripremu kreditne preporuke za viši nivo nadležnosti u procesu odobravanja plasmana srednjim i velikim privrednim društvima i opštinama (lokalnoj samoupravi). Ova Direkcija je organizaciono podeljena na Odeljenje za kreditno odobrenje za srednja privredna društva i opštine, Odeljenje za kreditno odobrenje za velika privredna društva i Odeljenje finansijske analize za privredu.

Direkcija za kreditne poslove sa stanovništvom bavi se razmatranjem kreditnih zahteva, procenom kreditnog rizika i odlučivanjem o kreditnom zahtevu ili pripremanjem kreditne preporuke za viši nivo odlučivanja u procesu odobravanja plasmana fizičkim licima, uključujući preduzetnike i poljoprivrednike, kao i malim privrednim društvima. Ova Direkcija je organizaciono podeljena na Odeljenje kreditnog odobrenja za stanovništvo i Odeljenje za praćenje kreditnog portfolija stanovništva i naplatu.

Direkcija za problematične plasmane privredi nadležna je za upravljanje portfoliom klijenata koji su klasifikovani kao „restructuring“ ili „workout“ klijenti, što se u najvećoj meri odnosi na pripremu, proveru i odobravanje ili davanje kreditne preporuke u vezi sa kreditnim zahtevima vezanim za restruktuiranje plasmana

i sudska i vansudska poravnjenja, određivanje pojedinačnih posebnih rezervisanja i otpis potraživanja u granicama ovlašćenja, kao i kreiranje strategija za ovu vrstu klijenata. Takođe je zadužena i za klasifikaciju i praćenje kao i odobravanje akcionih planova za ovakve klijente. Ovu direkciju čine Odeljenje za naplatu problematičnih plasmana privredi kao i Služba za praćenje kreditnog portfolija privrede i Služba za restrukturiranje plasmana u privredi.

Ovakvom podelom nadležnosti u oblasti kreditnog rizika, obezbeđena je blagovremena identifikacija klijenata kod kojih dolazi do određenog pogoršanja finansijskog stanja i kreditne sposobnosti, i omogućeno je da postupci koje Banka preduzima u takvim slučajevima budu blagovremene i adekvatne, u cilju kontrole kreditnog rizika kojem je Banka izložena.

Direkcija tržišnog i operativnog rizika bavi se upravljanjem deviznim, kamatnim i ostalim tržišnim rizicima, kao i operativnim rizikom i rizikom likvidnosti. Proces praćenja i upravljanja zasnovan je na relevantnim propisima NBS, kao i smernicama Bank Austria Grupe, implementiranim kroz interne akte Banke. Zadatak ove Direkcije je koordinacija i saradnja sa menadžerima za operativni rizik, kao i komunikacija sa kolegama iz nadležnih organizacionih delova Grupe, u cilju osiguranja informacija za efikasno praćenje operativnog rizika na svim nivoima.

Obuhvatnost i vrste izveštavanja o rizicima

Banka izveštava po svim vrstama rizika: kreditnom riziku, uključujući rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, kao i rizik druge ugovorne strane, riziku koncentracije, koji uključuje i rizik izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, riziku ulaganja, riziku zemlje, tržišnim rizicima, koji obuhvata kamatni, devizni i ostale tržišne rizike, operativnom riziku, riziku likvidnosti, riziku usklađenosti poslovanja Banke, strateškom riziku i ostalim rizicima, u skladu sa odlukama NBS, internim politikama i procedurama (i sl.).

Banka upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija Banke obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturalnih karakteristika portfolija
3. Kontinuiran monitoring kreditnog rizika
4. Pružanje osnove za proces odlučivanja o nivou kreditnog rizika

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki), kao i posebne i potrebne rezerve za procenjene gubitke, obračunatih u skladu sa Odlukom o klasifikaciji i relevantnim internim aktima Banke

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Banke u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD)

- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD)
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD)
- period identifikacije nastalog gubitka (LCP)

Banka koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom. Banka interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika.

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI), čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktom Banke.

U cilju ispunjavanja gore navedenih funkcija, RMIS koristi informacione sisteme Grupe i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata, kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

Limiti

Banka upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem limita. Limiti su određeni internim politikama i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

Kreditnom politikom Banke preporučeno je da se rast portfolija po pojedinačnim industrijskim granama ograniči na 20% učešća u ukupnom portfoliju plasmana Banke.

U skladu sa regulativom NBS, ukupan iznos izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica ne može biti veći od 25% ukupnog obračunskog kapitala Banke, nakon primene propisanih odbitnih stavki. Zbir svih izloženosti koje prelaze 10% kapitala Banke ne može biti veći od 400% kapitala Banke. Povećanje izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica kojim se prelazi 10%, odnosno 20% regulatornog kapitala Banke, mora biti odobreno od strane Upravnog odbora.

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija koriste se sledeći izveštaji:

- Risk Report (RR)
- Portfolio monitoring kreditnog rizika (Credit Risk Monitoring Report, CRM)
- Izveštaj o kvalitetu aktive (Asset Quality Report – AQ)

RR se priprema mesečno i kvartalno, s tim da je kvartalni izveštaj detaljniji i obuhvatniji. Standardni mesečni RR između ostalog obuhvata:

- strukturu i razvoj portfolija po risk klasama
- iznose i promene rezervisanja u skladu sa MSFI
- pokrivenost portfolija sredstvima obezbeđenja
- glavne pokazatelje kreditnog rizika i njihov razvoj
- komentare za najznačajnije promene i trend kreditnog rizika

- pregled najvećih klijenata sa statusom neizmirenja obaveza

Kvartalni RR sadrži podatke koji se prikazuju na mesečnom nivou, ali razbijene po segmentima, kao i dodatne informacije vezane za:

- strukturu sredstava obezbeđenja
- strukturu vanbilansnih stavki
- pregled portfolija po vrsti i valuti plasmana
- pregled plasmana portfolia po industrijskim sektorima
- ročnu strukturu portfolia u zavisnosti od roka dospeća plasmana
- pregled velikih izloženosti prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica

CRM se priprema na mesečnom nivou. Podaci su dati na nivou subsegmentata (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- struktura plasmana (vrsta i valuta)
- pokrivenost portfolija sredstvima obezbeđenja i struktura sredstava obezbeđenja
- ročnu strukturu portfolija
- iznose i promene rezervisanja u skladu sa MSFI
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata

Izveštaj o kvalitetu aktive se takođe priprema na mesečnoj osnovi od strane Odeljenja za kontrolu kreditnog rizika i implementaciju Bazel 2 standarda. Između ostalog, izveštaj sadrži sledeće informacije:

- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke)
- PD i LGD po segmentima
- Troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec)
- Trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametra koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad-hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Banku, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekog od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Banka sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne provere i eventualne korekcije budžetiranih parametara.

2. KAPITAL

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke kapitala.

Osnovni kapital čini zbir akcionarskog kapitala, emisione premije, rezervi iz dobiti i dobiti Banke umanjen za nematerijalna ulaganja i regulatorna usklađivanja vrednosti u odnosu na MSFI/MRS i to po osnovu nerealizovanih gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju i iznosa potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke.

Dopunski kapital čini zbir subordiniranih obaveza i dela pozitivnih revalorizacionih rezervi po osnovu efekata promene fer vrednosti hartija od vrednosti koji se u skladu s MSFI/MRS iskazuju u korist ovih rezervi umanjeni za efekte poreskih obaveza.

Odbitne stavke kapitala čini zbir potraživanja i potencijalnih obaveza prema licima povezanim s Bankom ili prema zaposlenim u Banci, koje je Banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovorenih s drugim licima koja nisu povezana s bankom, odnosno nisu zaposlena u Banci.

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke			PI-KAP (u hiljadama dinarā)
Redni broj	Naziv pozicije	Iznos	
I	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	35,963,164	
1.	OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	52,423,873	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	23,607,620	
1.2.	Emisiona premija	562,156	
1.3.	Rezerve iz dobiti	28,254,097	
1.4.	Neraspoređena dobit iz ranijih godina		
1.5.	Dobit iz tekuće godine		
1.6.	Manjinska učešća u podređenim društvima		
1.7.	Ostale pozitivne konsolidovane rezerve		
2.	ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	16,460,709	
2.1.	Gubici iz prethodnih godina		
2.2.	Gubitak iz tekuće godine		
2.3.	Nematerijalna ulaganja	934,118	
2.4.	Stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija		
2.5.	Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija		
2.6.	Regulatorna usklađivanja vrednosti:	15,526,591	
2.6.1.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	174,224	
2.6.2.	Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	9,670	
2.6.3.	Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke		
2.6.4.	Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	15,342,697	
2.7.	Ostale negativne konsolidovane rezerve		
II	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	3,594,329	
1.	DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	3,594,329	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija		

1.2.	Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija	
1.3.	Deo revalorizacionih rezervi banke	2,386,732
1.4.	Hibridni instrumenti	
1.5.	Subordinirane obaveze	1,207,597
1.6.	Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	
2.	ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA	0
2.1.	Stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije	
2.2.	Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom	
2.3.	Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu	
2.4.	Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital	
III	UKUPAN KAPITAL	39,557,493
1.	UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	39,557,493
2.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	0
	Od čega umanjenje osnovnog kapitala	
	Od čega umanjenje dopunskog kapitala	
2.1.	Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica	
2.2.	Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka ili lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica	
2.3.	Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu od 10% njihovog kapitala, kao i u ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbiru osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital	
2.4.	Iznos za koji su prekoračena učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru	
2.5.	Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti u odnosu na očekivanje gubitke	
2.6.	Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana	
2.7.	Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovorenih sa drugim licima	
IV	NAPOMENE	
	Pozitivan/negativan iznos razlike između ukupne ispravke vrednosti bilansne aktive, rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i potrebne rezerve iz dobiti s jedne strane i iznosa ukupnih očekivanih gubitaka prema IRB pristupu s druge strane	
	Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke	
	<i>Od čega na grupnoj osnovi</i>	
	<i>Od čega na pojedinačnoj osnovi</i>	
	Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu	
	Bruto iznos subordiniranih obaveza	3,018,992

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala banke dati su u tabeli PI-FIKAP za Akcijski kapital i za Subordinirane obaveze sa stanjem na dan 31.12.2015.godine.

Akcijski kapital

PI-FIKAP

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis
1.	Emitent	Unicredit banka Srbija a.d.
2.	Tretman u skladu s propisima	
2.1.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala	<i>Instrument osnovnog kapitala</i>
2.2.	Individualni/grupni nivo uključivanja instrumenata u kapital na nivou grupe	<i>Individualni</i>
2.3.	Tip instrumenta	<i>Obične akcije</i>
3.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	23,607,620
4.	Nominalna vrednost instrumenata	Broj akcija je 2.360.762 komada nominalne vrednosti 10 hiljada dinara
5.	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital
6.	Inicijalni datum izdavanja instrumenta	28.08.2001.
7.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Instrument bez datuma dospeća
7.1.	Originalni datum dospeća	bez datuma dospeća
8.	Da li postoji pravo prevremenog otkupa (call option) na strani emitenta	Ne
8.1.	Prvi datum aktiviranja prevremenog otkupa	n/a
8.2.	Naknadni datum aktiviranja prava prevremenog otkupa (ako je primenljivo)	n/a
9.	Kuponi/dividende	
9.1.	Fiksne ili promenljive dividende / kuponi	promenljive
9.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividende /kupona	Delimično diskreciono pravo
9.3.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo
9.4.	Mogućnost povećanja prinosa (<i>step up</i>)	Ne
9.5.	Nekumulativne ili kumulativne dividende / kuponi	Nekumulativni
10.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan
10.1.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	n/a
10.2.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti konvertibilan	n/a
10.3.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	n/a
10.4.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	n/a
10.5.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	n/a
10.6.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	n/a
11.	Mogućnost otpisa	Ne
11.1.	Ako postoji mogućnost otpisa, uslovi pod kojima može doći do otpisa	n/a
11.2.	Ako postoji mogućnost otpisa, delimičan otpis ili otpis u celosti	n/a
11.3.	Ako postoji mogućnost otpisa, privremen ili trajan otpis	n/a
11.4.	Ako je otpis prevremen, uslovi ponovnog priznavanja	n/a
12.	Tip instrumenata koji će se pri likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta

Subordinirane obaveze

PI-FIKAP

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis
1.	Emitent	
2.	Tretman u skladu s propisima	
2.1.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala	<i>Instrument dopunskog kapitala</i>
2.2.	Individualni/grupni nivo uključivanja instrumenata u kapital na nivou grupe	<i>Individualni</i>
2.3.	Tip instrumenta	<i>Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta</i>
3.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	<i>Iznos od 1.207.597 hiljada dinara se priznaje u regulatorne svrhe</i>
4.	Nominalna vrednost instrumenata	<i>Nominalna vrednost na dan 31.12.2015. je 3.018.992 hiljada dinara</i>
5.	Računovodstvena klasifikacija	<i>Obaveza - amortizovana vrednost</i>
6.	Inicijalni datum izdavanja instrumenta	<i>28.12.2006.</i>
7.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	<i>S datumom dospeća</i>
7.1.	Originalni datum dospeća	<i>inicijalni 28.12.2013. / aneksiran datum dospeća 28.12.2018.</i>
8.	Da li postoji pravo prevremenog otkupa (call option) na strani emitenta	<i>n/a</i>
8.1.	Prvi datum aktiviranja prevremenog otkupa	<i>n/a</i>
8.2.	Naknadni datum aktiviranja prava prevremenog otkupa (ako je primenljivo)	<i>n/a</i>
9.	Kuponi/dividende	<i>ne</i>
9.1.	Fiksne ili promenljive dividende / kuponi	<i>n/a</i>
9.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividende /kupona	<i>n/a</i>
9.3.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	<i>n/a</i>
9.4.	Mogućnost povećanja prinosa (<i>step up</i>)	<i>n/a</i>
9.5.	Nekumulativne ili kumulativne dividende / kuponi	<i>n/a</i>
10.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	<i>Konvertibilan</i>
10.1.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	<i>UniCredit Bank Srbija najmanje 5 dana unapred dostavlja Bank Austria-i obaveštenje o svojoj nameri da će izvršiti prevremenu otplatu. Ovo obaveštenje je neopozivo.</i>
10.2.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti konvertibilan	<i>U celosti</i>
10.3.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	<i>100%</i>
10.4.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	<i>Dobrovoljna</i>
10.5.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	<i>Obične akcije</i>
10.6.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	<i>UniCredit Bank Srbija a.d</i>
11.	Mogućnost otpisa	
11.1.	Ako postoji mogućnost otpisa, uslovi pod kojima može doći do otpisa	
11.2.	Ako postoji mogućnost otpisa, delimičan otpis ili otpis u celosti	
11.3.	Ako postoji mogućnost otpisa, privremen ili trajan otpis	
11.4.	Ako je otpis prevremen, uslovi ponovnog priznavanja	
12.	Tip instrumenata koji će se pri likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	<i>Drugo</i>

Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama iz obrasca PI-KAP sa stanjem na dan 31.12.2015.godine.

2. Raščlanjivanje elemenata u bilansu stanja		PI-UPK (u hiljadama dinara)	
Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	43,747,168	
A.II	Založena finansijska sredstva	0	
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjenih trgovanju	2,563,666	
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	69,683,951	
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	221,362	
A.VII	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	8,467,556	
A.VIII	Kredit i potraživanja od komitenata	180,375,137	
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	171,733	
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	
A.XII	Investicije u zavisna društva	0	
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	934,118	d
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	1,181,740	
A.XV	Investicione nekretnine	1,430	
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	0	
A.XVII	Odložena poreska sredstva	141,956	
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	
A.XIX	Ostala sredstva	793,994	
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u konsolidovanom bilansu stanja)	308,283,811	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	141,623	
PO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	
PO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	492,401	
PO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	82,818,208	
PO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	155,008,349	
PO.VI	Promene fer vrednosti koje su predmet zaštite od rizika	0	
PO.VII	Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	0	
PO.VIII	Subordinirane obaveze	3,019,370	
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>	1,207,597	h
PO.IX	Rezervisanja	837,182	

PO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	0	
PO.XI	Tekuće poreske obaveze	99,256	
PO.XII	Odložene poreske obaveze	0	
PO.XIII	Ostale obaveze	4,453,140	
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP iznakama od 0401 do 0413 u konsolidovanom bilansu stanja)	246,869,529	
	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	24,169,776	
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	23,607,620	a
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	562,156	b
PO.XVI	Sopstvene akcije	0	
PO.XVII	Dobitak	6,366,383	
	<i>Od čega neraspoređena dobit tekuće godine</i>	6,366,383	
PO.XVIII	Gubitak	0	
PO.XIX	Rezerve	30,878,123	
	<i>Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	28,254,097	c
	<i>Od čega nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju</i>	-174,224	e
	<i>Od čega pozitivne revalorizacione rezerve nastale po osnovu efekata promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koja se, u skladu s MSFI/MRS, iskazuju u korist ovih rezervi</i>	2,386,732	g
	<i>Od čega ostale neto negativne revalorizacione rezerve</i>	-9,670	f
PO.XX	Nerealizovani gubici		
PO.XXI	Učešća bez prava kontrole		
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) ≥ 0	61,414,282	
PO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) < 0		
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 + 0422 - 0423)	308,283,811	
V.P.	VANBILANSNE POZICIJE		
V.P.A.	Vanbilasna aktiva	690,277,225	
V.P.P.	Vanbilasna pasiva	690,277,225	

3. Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja i pozicija u obrascu PI-KAP

(u hiljadama
dinar)

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Izvor podataka u skladu s referencama iz 2.koraka
I	UKUPNI OSNOVNI KAPITAL	35,963,164	
1.	OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	52,423,873	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	23,607,620	a
1.2.	Emisiona premija	562,156	b
1.3.	Rezerve iz dobiti	28,254,097	c
1.4.	Neraspoređena dobit iz ranijih godina		
1.5.	Dobit iz tekuće godine		
1.6.	Manjinska učešća u podređenim društvima		
1.7.	Ostale pozitivne konsolidovane rezerve		
2.	ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	16,460,709	
2.1.	Gubici iz prethodnih godina		
2.2.	Gubitak iz tekuće godine		
2.3.	Nematerijalna ulaganja	934,118	d
2.4.	Stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija		
2.5.	Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija		
2.6.	Regulatorna usklađivanja vrednosti:	15,526,591	
2.6.1.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	174,224	e
2.6.2.	Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	9,670	f
2.6.3.	Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke		
2.6.4.	Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	15,342,697	
2.7.	Ostale negativne konsolidovane rezerve		
II	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	3,594,329	
1.	DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	3,594,329	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija		
1.2.	Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija		
1.3.	Deo revalorizacionih rezervi banke	2,386,732	g
1.4.	Hibridni instrumenti		
1.5.	Subordinirane obaveze	1,207,597	h
1.6.	Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke		
2.	ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA		
2.1.	Stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije		
2.2.	Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom		
2.3.	Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu		
2.4.	Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital		
III	UKUPAN KAPITAL	39,557,493	
1.	UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	39,557,493	
2.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA		
	Od čega umanjeње osnovnog kapitala		
	Od čega umanjeње dopunskog kapitala		
2.1.	Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banka, odnosno drugih lica		
2.2.	Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka ili lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica		

2.3.	Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu od 10% njihovog kapitala, kao i u ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbira osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital		
2.4.	Iznos za koji su prekoračena učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru		
2.5.	Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti u odnosu na očekivanje gubitke		
2.6.	Iznos izloženosti po osovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana		
2.7.	Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovoreni sa drugim licima		
IV	NAPOMENE		
	Pozitivan/negativan iznos razlike između ukupne ispravke vrednosti bilansne aktive, rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i potrebne rezerve iz dobiti s jedne strane i iznosa ukupnih očekivanih gubitaka prema IRB pristupu s druge strane		
	Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke		
	<i>Od čega na grupnoj osnovi</i>		
	<i>Od čega na pojedinačnoj osnovi</i>		
	Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu		
	Bruto iznos subordiniranih obaveza	3,018,992	

3. ADEKVATNOST KAPITALA

Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive banke. Banka je dužna da pokazatelj adekvatnosti kapitala održava na nivou koji nije niži od 12%.

Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10.000.000 EUR, prema zvaničnom kursu Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- Kapitalnog zahteva za kreditni rizik i za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/iskoruke za aktivnosti iz knjige trgovanja – kapitalnog zahteva za kreditni rizik;
- Kapitalnog zahteva za cenovni rizik za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- Kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti banke;
- Kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti.

Banka je na dan 31.12.2015.godine ostvarila pokazatelj adekvatnosti kapitala od 19.55%.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik – Banka koristi satandardizovani pristup obračuna kapitalnog zahteva za kreditni rizik za sve klase izloženosti.

Kapitalni zahtev za tržišne rizike – jednak je zbiru kapitalnih zahteva za cenovne rizike iz knjige trgovanja, kapitalnog zahteva za devizni rizik za sve poslovne aktivnosti i kapitalnog zahteva za robni rizik.

Banka za izračunavanje kapitalnog zahteva za opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti koristi metod dospeća. Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti jednak je zbiru kapitalnih zahteva za specifični i opšti cenovni rizik pomnožen sa 1,5.

Kapitalni zahtev za operativni rizik – za obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik Banka koristi standardizovan pristup.

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala sa stanjem na dan 31.12.2015.godine dati su u tabeli PI-AKB.

PI-AKB **Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala** (u hiljadama dinara)

Redni broj	Naziv	Iznos	Pokrivenost osnovnim kapitalom	Pokrivenost dopunskim kapitalom
		1	2	3
I	KAPITAL	39,557,493		
1.	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	35,963,164		
2.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	3,594,329		
II	KAPITALNI ZAHTEVI	24,274,779		
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	21,793,772	21,793,772	
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	181,614,763		
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	0		
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	3,977,156		
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	886,794		
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	0		
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0		
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	5,956,771		
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	129,308,688		
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	35,660,222		
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	2,865,565		
1.1.10.	Dospela nenaplaćena potraživanja	599,872		
1.1.11.	Visokorizične izloženosti	0		
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	0		
1.1.13.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	0		
1.1.14.	Ostale izloženosti	2,359,695		
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)			
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama			
1.2.2.	Izloženosti prema bankama			
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima			
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima			
1.2.4.1.	Izloženosti prema fizičkim licima koje su obezbeđene hipotekama na nepokretnostima			
1.2.4.2.	Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima			
1.2.4.3.	Ostale izloženosti prema fizičkim licima			

1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja			
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:			
1.2.5.1.1.	<i>Pristup jednostavnih pondera rizika</i>			
1.2.5.1.2.	<i>PD/LGD pristup</i>			
1.2.5.1.3.	<i>pristup internih modela</i>			
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja			
1.2.5.2.1.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi</i>			
1.2.5.2.2.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno deversifikovanim portfolijima</i>			
1.2.5.2.3.	<i>Ostala vlasnička ulaganja</i>			
1.2.5.2.4.	<i>Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovan pristup kreditnom riziku</i>			
1.2.6.	Izloženosi po osnovu ostale imovine			
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA			
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	393,190	393,190	
3.1.	Kapitalni zahtev za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	393,190	393,190	
3.1.1.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti</i>	89,291	89,291	
3.1.2.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti</i>			
3.1.3.	<i>Kapitalni zahtev za devizni rizik</i>	303,899	303,899	
3.1.4.	<i>Kapitalni zahtev za robni rizik</i>			
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela			
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	2,087,817	2,087,817	
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora			
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog pristupa	2,087,817	2,087,817	
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa			
5	POKRIVENOST KAPITALNIH ZAHTEVA	24,274,779	24,274,779	
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	19.55%		

4. INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA

Proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) zasnovan je na metodologiji UniCredit Grupe i usklađen sa zahtevima Odluke o upravljanju rizicima banke. Shodno rizičnom profilu Banke, kao i mogućnostima kvantifikovanja izloženosti pojedinačnim vrstama rizika, Banka obračunava interni kapital za sledeće vrste rizika:

- Kreditni rizik
- Tržišni rizici
- Operativni rizik
- Poslovni rizik
- Rizik ulaganja u nepokretnosti

Obračun internog kapitala za kreditni rizik je baziran na Grupnom portfolio modelu kreditnog rizika. Osnovni rezultati modela su:

- Očekivani gubitak (EL) na nivou klijenta, odnosno portfolija
- Kreditni VaR – najveći potencijalni gubitak na nivou portfolija u periodu od godinu dana, uz određeni nivo pouzdanosti
- Portfolio ekonomski kapital – razlika između kreditnog VaR-a i Očekivanog gubitka (mera Neočekivanog gubitka). Ovaj iznos predstavlja internu procenu potrebnog kapitala za kreditni rizik ("kapital pod rizikom")
- Ekonomski kapital alociran na nivo pojedinačnog klijenta/izloženosti kroz Expected Shortfall (Economic Capital Contribution, ECC).

Za merenje tržišnog rizika koristi se interni VaR (Value at Risk) model. Obračun VaR-a se vrši metodom istorijske simulacije što podrazumeva konstrukciju hipotetičke distribucije prinosa na portfolio finansijskih instrumenata direktno na osnovu istorijskih realizacija prinosa na tržišne cene finansijskih instrumenata koji sačinjavaju taj portfolio.

Na dnevnom nivou se prati više različitih vrednosti. Jednodnevni VaR sa nivom sigurnosti od 99% se računa kako za celokupan portfolio banke po svim faktorima rizika tako i posebno po klasama faktora rizika (FX VaR, IR VaR...) i portfoliima (ALM, Markets, knjiga trgovanja, bankarska knjiga). Osnova za računanje Internog kapitala je VaR celokupnog portfolia banke. Samim time Interni kapital za tržišni rizik obuhvata rizik koji banka ima u svim svojim pozicijama po osnovu svih klasa faktora rizika.

Za obračun internog kapitala za operativni rizik se koristi Standardizovani pristup. Kapitalni zahtev za operativni rizik prema Standardizovanom pristupu jednak je trogodišnjem proseku godišnjih kapitalnih zahteva za sve linije poslovanja. Za svaku od poslovnih linija izračunava se indikator izloženosti propisan tačkom 407. Odluke o adekvatnosti kapitala. Banka indikator izloženosti izračunava na osnovu podataka iz revidiranih finansijskih izveštaja, a ako ti izveštaji još nisu revidirani, koristi podatke nerevidiranih finansijskih izveštaja za istu godinu.

S obzirom na poslovno okruženje i uticaj eksternih faktora, banka smatra da je izložena poslovnom riziku, stoga na kvartalnom nivou obračunava interni kapital za ovaj rizik u saradnji sa Grupom. U tu svrhu, na kvartalnom nivou banka šalje podatke koji se odnose na bilans uspeha kao input za obračun internog kapitala za poslovni rizik, a u skladu sa grupnom metodologijom.

Metodologija koja se koristi za obračun kapitalnih zahteva za rizik ulaganja u nekretnine zasniva se na podacima o vrednosti nekretnina u vlasništvu Banke i na kretanju indeksa cena nekretnina. Kao input koriste se podaci o vrednosti nekretnina na odgovarajući datum i indeksi cena dobijeni iz interno sprovedenog statističkog monitoringa kolaterala (u nedostatku odgovarajućeg javnog podatka na nivou tržišta).

U cilju definisanja kapaciteta Banke za preuzimanje rizika, ukupan interni kapital, koji predstavlja zbir internih kapitala obračunatih za pojedinačne vrste rizika, stavlja se u odnos sa raspoloživim internim kapitalom i tako dobijen racio predstavlja jedan od najvažnijih pokazatelja apetita rizika Banke.

5. KREDITNI RIZIK

Banka vrši obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u skladu sa svojim internim aktima koji su usaglašeni sa svim relevantnim regulatornim zahtevima, kao i propisima UniCredit grupe.

Postupak obračuna ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama sprovodi se u dva koraka:

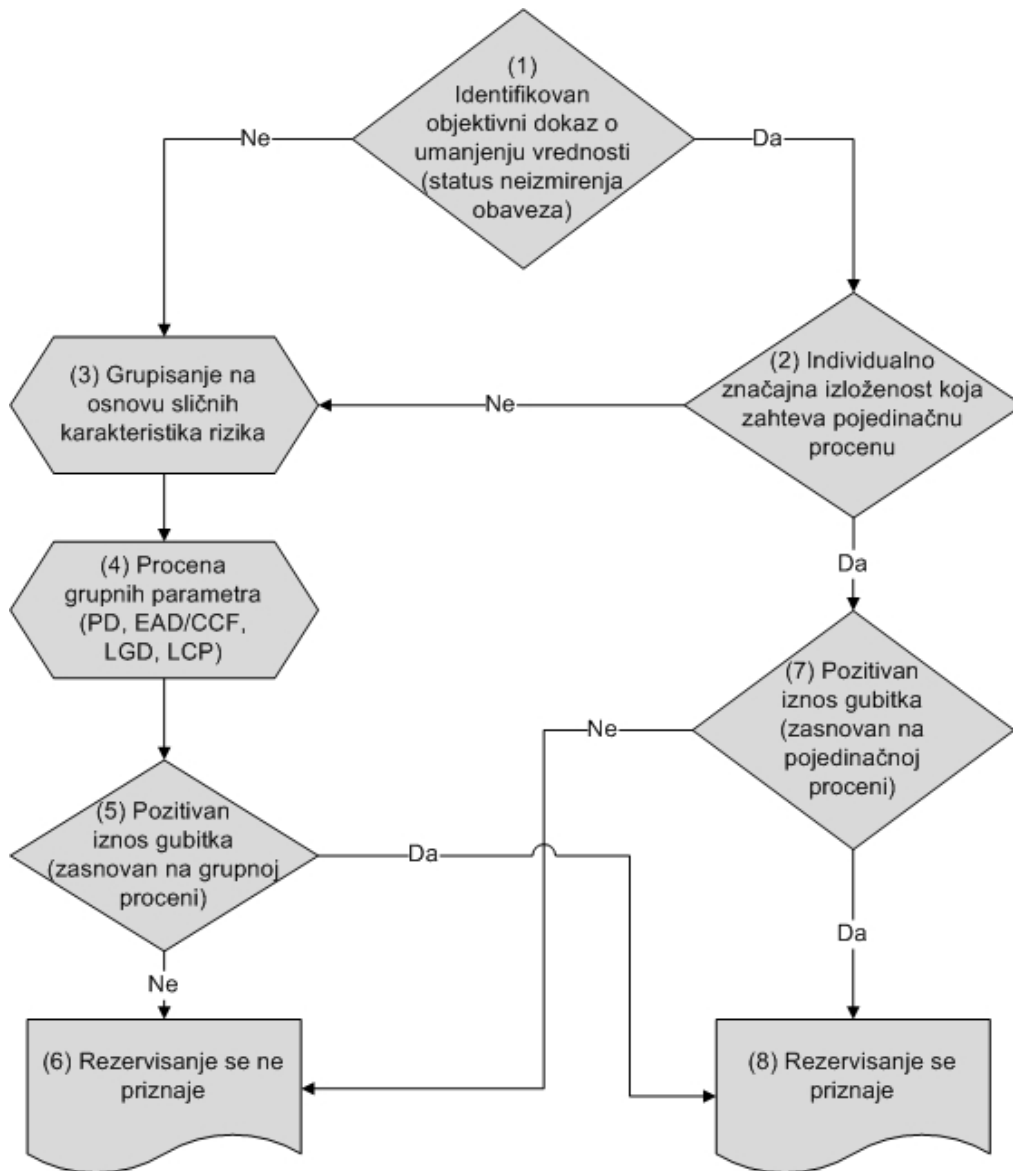
1. određivanje posebnog rezervisanja (na grupnoj ili pojedinačnoj osnovi) za plasmane kod kojih se umanjeње vrednosti plasmana pojavilo, i
2. određivanja opšteg rezervisanja na nivou klijenta ili segmenta portfolija gde se umanjeње vrednosti nije pojavilo ili se umanjeње vrednosti plasmana pojavilo, ali još nije uočeno.

Finansijsko sredstvo je obezvređeno, a umanjeње vrednosti se pojavilo ukoliko postoji objektivan dokaz o obezvređenju koji proizilazi iz jednog ili više događaja nastalih nakon datuma inicijalnog priznavanja sredstva a koji imaju uticaj na procenjene buduće novčane tokove tog finansijskog sredstva. Banka procenjuje najmanje jednom u tri meseca da li postoje objektivni dokazi obezvređenja finansijskog sredstva ili grupe sredstava. Ukoliko bilo koji takav dokaz postoji, Banka je dužna da izvrši obračun iznosa tog obezvređenja u cilju određivanja da li treba priznati gubitak po osnovu umanjeња vrednosti. Drugim rečima, ukoliko postoji bilo kakav dokaz o obezvređenju, Banka treba da proceni iznos koji može da se povрати za to sredstvo ili grupu sredstava i prizna gubitak po osnovu umanjeња vrednosti.

Korišćenjem bazelske definicije statusa neizmirenja obaveza prema pristupu zasnovanom na internom rejtingu (u daljem tekstu IRB pristup) kao osnove za priznavanje obezvređenja može se obezbediti da su sve izloženosti sa statusom neizmirenja obaveza u skladu sa Bazelom II prepoznate istovremeno kao izloženosti kod kojih je došlo do obezvređenja u skladu sa MRS/MSFI. Definicija statusa neizmirenja obaveza i svi procesi u vezi sa time definisani su u internoj metodologiji za određivanje statusa neizmirenja obaveza prema Bazelu II, propisujući detaljno događaje koji vode u status neizmirenja obaveza dužnika i ukazuju na objektivni dokaz o obezvređenju.

Na ovaj način je obezbeđeno da se sve izloženosti koje su na osnovu IRB pristupa klasifikovane kao izloženosti sa statusom neizmirenja obaveza posmatraju kao plasmani sa objektivnim dokazom o obezvređenju i sve ovakve pozicije će u principu biti okidač za obračun posebnog rezervisanja (na pojedinačnoj ili grupnoj osnovi).

Za sve izloženosti za koje nije identifikovan status neizmirenja obaveza u skladu sa bazelskim standardom (odnosno, obezvređenja u skladu sa MRS/MSFI), mora biti obračunato opšte rezervisanje na grupnoj osnovi (IBNR) u skladu sa MRS/MSFI.

Bazel II status izmirenja obaveza	Opšte rezervisanje	
Bazel II status neizmirenja obaveza	Posebno rezervisanje na pojedinačnoj osnovi	Posebno rezervisanje na grupnoj osnovi

5.1. METODOLOGIJA ZA OBRAČUN ISPRAVKE VREDNOSTI BILANSNE AKTIVE I REZERVISANJA ZA GUBITKE PO OSNOVU VANBILANSNIH STAVKI

U nastavku je obrazložena metodologija na osnovu koje Banka vrši obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki (u daljem tekstu rezervisanja).

5.1.1. Obračun posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente grupisane u kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti, na osnovu segmenta kom klijent pripada i ukupnog iznosa izloženosti na nivou klijenta. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima.

Izloženosti za koje se vrši obračun posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i koje se smatraju individualno materijalno značajnim su:

- Sve izloženosti sa identifikovanim obezvređenjem prema bankama, državama, državnim institucijama;
- Sve izloženosti sa identifikovanim obezvređenjem prema pravnim licima i preduzetnicima čija ukupna izloženost prelazi 150,000 EUR;
- Sve ostale izloženosti / transakcije za koje je procenjeno da postoji potreba za posebnim rezervisanjem na pojedinačnoj osnovi.

Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na klijentskom nivou. Pojedinačno rezervisanje se procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući buduća umanjenja vrednosti koja nisu identifikovana kao nastala) diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora). Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno. U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je u skladu sa važećim radnim uputstvom za obračun posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi.

Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti potraživanja, prvo se računa diskontovani novčani tok iz otplata glavnice, kamate ili bilo koji drugi novčani tok iz plasmana. Nakon toga, računa se diskontovani novčani tok iz neto ostvarive vrednosti sredstava obezbeđenja po datom plasmanu. Konačna neto sadašnja vrednost budućih novčanih tokova plasmana se poredi sa knjigovodstvenom vrednošću istog i određuje se iznos rezervisanja za gubitke po datom plasmanu koji se prikazuju u bilansu uspeha.

- Posebno rezervisanje na pojedinačnoj osnovi = Knjigovodstvena vrednost potraživanja - (Diskontovani budući novčani tok plasmana + diskontovana buduća vrednost sredstava obezbeđenja)

Budući novčani tok koji se ne oslanja na prihvatljivi poslovni plan ili/i finansijske projekcije ili/i periodični pregled ili aplikaciju smatraće se nerealnim i neodgovarajućim za određivanje naplativog iznosa po plasmanu. U tom slučaju, naplativi iznos plasmana svešće se na neto ostvarivu vrednost sredstava obezbeđenja kojima je osiguran plasman uzimajući u obzir troškove prodaje sredstva obezbeđenja i vreme naplate.

5.1.2. Obračun posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi

Obračun rezervisanja za izloženosti sa umanjnjem vrednosti koje nisu klasifikovane kao individualno značajne vrši se na grupnoj osnovi grupisanjem klijenata sa statusom neizmirenja obaveza u homogene kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti. Prilikom definisanja homogenih kategorija, Banka primenjuje kriterijume korišćene za segmentaciju prilikom razvoja modela za izračunavanje stope gubitka usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD modela). Kao dodatni kriterijum koji doprinosi razlikovanju karakteristika rizičnosti na nivou klijenta mogu se koristiti dani docnje.

Prilikom obračuna posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi, Banka primenjuje koncept upotrebe parametara kreditnog rizika za procenjivanje gubitka prilikom procene grupnog umanjnja vrednosti. Obračun rezervisanja za svaku homogenu kategoriju klijenata se vrši primenom sledeće formule:

- Posebno rezervisanje na grupnoj osnovi = $PD \times LGD \times EAD (1 - C)$

$$C = M / EAD$$

PD (probability of default) označava verovatnoću nastupanja statusa neizmirenja obaveza u periodu od godinu dana i iznosi 100% u slučaju klijenata sa statusom neizmirenja obaveza;

LGD (loss given default) predstavlja stopu gubitka na neobezbeđeni deo plasmana usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza;

EAD se računa na osnovu izloženosti na datum obračuna i procenjenih faktora kreditne konverzije CCF (credit conversion factors);

M predstavlja ukupnu alociranu materijalnu vrednost sredstava obezbeđenja, posle primene odgovarajućih faktora za dodatno umanjnje tržišne vrednosti sredstava obezbeđenja, a u skladu sa internim aktom Banke kojim se uređuju pravila za vrednovanje i priznavanje tehnika ublažavanja kreditnog rizika.

5.1.3. Obračun opšteg rezervisanja

Prilikom obračuna rezervisanja za izloženosti kod kojih ne postoje objektivni dokazi obezvređenja, Banka primenjuje metod opšteg rezervisanja (IBNR). Prema ovom metodu, rezervisanje se obračunava ne samo za izloženosti za koje je identifikovan događaj koji vodi umanjnju vrednosti već i za izloženosti za koje su se događaji koji vode umanjnju vrednosti pojavili ali jos uvek nisu uočeni od strane Banke. Iako za ove plasmane ne postoje znaci umanjnja vrednosti, niti gubitak po osnovu kreditnog rizika na dan sastavljanja bilansa stanja, istorijski podaci nagoveštavaju da tokom vremena, za deo tih plasmana, ugovorne obaveze prema Banci neće biti izvršene.

Metod opšteg rezervisanja se zasniva na konceptu očekivanog gubitka prema Basel II standardima. Očekivani gubitak predstavlja prosečan gubitak po osnovu kreditnog portfolia u periodu od godinu dana i zavisi od parametara kreditnog rizika. Parametar koji povezuje koncept očekivanog gubitka sa metodom opšteg rezervisanja je period identifikacije nastalog gubitka (LCP). LCP predstavlja vremenski period izražen kao broj meseci između momenta kada se događaj koji je doveo do umanjnja vrednosti plasmana pojavio ili se mogao pojaviti i momenta kada je taj događaj uočen od strane Banke. Identifikacija samog događaja je vezana za ispunjenje definicije statusa neizmirenja obaveze.

Da bi se pokrio nastali (ali još neuočen) gubitak za deo kreditnog portfolija bez postojanja objektivnog dokaza obezvređenja plasmana, opšte rezervisanje se određuje kao proizvod očekivanog gubitka za period od godinu dana i LCP parametra izraženog u delovima godine.

- Iznos opšteg rezervisanja = $PD \times LGD \times EAD (1 - C) \times LCP$

$$C = M / EAD$$

Vrednost LCP parametra je od šest do dvanaest meseci, u zavisnosti od segmenta, a u okviru raspona preporučenog od strane UniCredit Grupe.

Za potraživanja nastala iz transakcija sa drugim bankama rezervisanje će biti obračunato i dodeljeno samo ukoliko postoji umanjenoje vrednosti po tim transakcijama.

5.1.4. Parametri kreditnog rizika primenjeni u obračunu opšteg rezervisanja i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi

Vrednosti verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) primenjene u obračunu očekivanog gubitka (EL) i opšteg rezervisanja su preuzete iz važećih lokalnih ili grupnih rejting/skoring modela koje Banka primenjuje u ocenjivanju kreditne sposobnosti klijenta. Banka ima u upotrebi različite rejting/skoring modele, koji su prilagođeni specifičnostima segmenta kojem klijent pripada sa ciljem da se na najbolji način predvidi buduće ponašanje klijenta.

Vrednosti faktora kreditne konverzije (CCF) koji konvertuju trenutno bilansno i vanbilansno stanje potraživanja u Bazel II izloženost u trenutku nastupanja statusa neizmirenja obaveza (EaD) izvedene su iz internih EaD modela koje Banka koristi.

Vrednosti stope gubitka na neobezbeđeni deo plasmana usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD) izvedene su iz internih LGD modela koje Banka koristi.

5.1.5. Oslobođanje rezervisanja

Oslobođanje posebnog rezervisanja (obračunatog na pojedinačnoj ili grupnoj osnovi) nastaje u slučaju:

- naplate indirektno otpisanih plasmana
- naplate posle procesa reprogramiranja ili restrukturiranja
- prinudne naplate
- rasta materijalne vrednosti kolaterala
- poboljšanja ekonomske situacije dužnika, nakon pokazivanja znaka oporavka, a time i ukidanja statusa neizmirenja obaveza
- naplate plasmana u sklopu portfolija za koji je obračunato posebno rezervisanje na grupnoj osnovi, takođe nakon procesa reprogramiranja ili restrukturiranja

Oslobođanje posebnog rezervisanja podležno je odobrenju od strane određenog nivoa nadležnosti. Odluku o oslobođanju posebnog rezervisanja donosi odgovorni nosilac nadležnosti (nakon procesa izdavanja neobavezujućeg mišljenja od strane relevantnih organizacionih jedinica u okviru UniCredit Grupe, tamo gde je to neophodno).

Slučajevi konačnog smanjenja potraživanja (tj. naplate u gotovini ili prihod od likvidacije kolaterala) ne zahtevaju dodatno odobrenje, već se dokumentuju od strane relevantnih organizacionih jedinica u Banci.

Oslobađanje opšteg rezervisanja nastaje u slučaju:

- poboljšanja ekonomske situacije dužnika iz portfolija
- rasta materijalne vrednosti kolaterala
- smanjenja ukupnog kreditnog portfolija
- smanjenja vrednosti LCP

5.1.6. Pregledi raspodele izloženosti Banke prema klasama izloženosti i geografskim odrednicama

Tabela 1: Ukupna bruto izloženost po klasama izloženosti

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke*	u 000 RSD
			Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Države i centralne banke	108,389,373	2,653	0
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	7,782,684	1,080,883	0
Javna administrativna tela	1,822,706	300,961	0
Međunarodne razvojne banke	0	0	0
Međunarodne organizacije	0	0	0
Banke	7,639,226	7,485,009	14,485,965
Privredna društva	138,658,906	92,276,586	25,148,980
Fizička lica	58,431,358	3,066,639	801,910
Pokrivene obveznice	0	0	0
Ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0
Ostale izloženosti	3,313,601	0	513,694,845
Ukupno	326,037,854	104,212,731	554,131,700

* bez stavki po kojim ne može doći do plaćanja

Tabela 2: Geografska raspodela izloženosti, prikaz po klasama izloženosti

Klase izloženosti/ relevantne geografske oblasti	u 000 RSD			
	Srbija	Zemlje članice evropske unije	Ostale evropske zemlje	Ostalo
Države i centralne banke	108,392,026	0	0	0
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	8,863,567	0	0	0
Javna administrativna tela	2,123,667	0	0	0
Međunarodne razvojne banke	0	0	0	0
Međunarodne organizacije	0	0	0	0
Banke	2,849,707	10,981,434	291,861	1,001,233
Privredna društva	228,367,268	1,256,743	1,311,277	204
Fizička lica	61,455,001	25,264	870	16,862
Pokrivene obveznice	0	0	0	0
Ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0	0
Ostale izloženosti	2,887,776	425,825	0	0
Ukupno	414,939,012	12,689,266	1,604,008	1,018,299

*Bruto izloženost bez vanbilansnih stavki po kojima ne može doći do plaćanja

5.1.7. Raspodela izloženosti po sektorima ili vrsti druge ugovorne strane sa posebnim osvrtom na dospela nenaplaćena potraživanja

Tabela 3: Klasa izloženosti prema bankama

u 000 RSD

Sektor/ vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost*	Ukupna ispravka vrednosti**	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor drugih komitenata	583,277	25	445	3	0	0
Sektor finansija i osiguranja	2,849,608	3,633	106	0	0	0
Sektor stranih lica	11,691,350	1,036	6,129	20	0	0
Ukupno	15,124,235	4,694	6,690	23	0	0

*Bruto izloženost bez vanbilansnih stavki po kojima ne može doći do plaćanja

**Ukupna ispravka vrednosti podrazumeva ukupan iznos ispravki vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

Tabela 4: Klasa izloženosti prema privrednim društvima

Sektor/ vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost*	Ukupna ispravka vrednosti**	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor finansija i osiguranja	992,418	4,207	77	56	0	0
Sektor drugih komitenata	13,233,126	7,665,220	8,231,972	7,496,732	8,169,617	7,457,179
Sektor javnih preduzeća	37,784,106	1,437,875	3,731,747	1,198,597	3,731,747	1,198,597
Sektor stranih lica	1,346,931	12,184	230	200	0	0
Sektor preduzetnika	229,660	1,004	0	0	0	0
Sektor privrednih društava	177,349,251	8,102,650	5,300,211	4,227,113	5,026,761	4,105,491
Ukupno	230,935,493	17,223,140	17,264,237	12,922,698	16,928,125	12,761,267

*Bruto izloženost bez vanbilansnih stavki po kojima ne može doći do plaćanja

**Ukupna ispravka vrednosti podrazumeva ukupan iznos ispravki vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

Tabela 5: Klasa izloženosti prema fizičkim licima

u 000 RSD

Sektor/ vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost*	Ukupna ispravka vrednosti**	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor finansija i osiguranja	42,800	2,731	0	0	0	0
Sektor javnih preduzeća	92,531	1,062	63	61	0	0
Sektor preduzetnika	1,600,509	168,244	151,176	98,396	40,667	38,401
Registrovani poljoprivredni proizvođači	38,297	29,325	22,716	18,628	0	0
Sektor privrednih drustava	5,401,859	612,176	768,557	546,939	577,344	430,446
Sektor stanovništva	46,403,172	2,889,760	3,533,583	2,088,355	80,365	34,527
Sektor stranih lica	5,008	3,501	3,545	2,516	0	0
Sektor drugih komitenata	7,913,821	444,932	204,442	166,525	163,172	130,122
Ukupno	61,497,997	4,151,731	4,689,082	2,921,420	861,548	633,496

*Bruto izloženost bez vanbilansnih stavki po kojima ne može doći do plaćanja

**Ukupna ispravka vrednosti podrazumeva ukupan iznos ispravki vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

Tabela 6: Klase izloženosti prema državama i centralnim bankama, javnim administrativnim telima, teritorijalnim organima i jedinicama lokalne samouprave i klasa ostalih izloženosti

u 000 RSD

Sektor/ Vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost*	Ukupna ispravka vrednosti**	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Javni sektor	82,741,455	76,453	78,167	493	0	0
Sektor finansija i osiguranja	36,130,675	0	0	0	0	0
Klasa ostalih izloženosti	3,820,731	7,911	0	0	0	0
Ukupno	122,692,861	84,364	78,167	493	0	0

*Bruto izloženost bez vanbilansnih stavki po kojima ne može doći do plaćanja

**Ukupna ispravka vrednosti podrazumeva ukupan iznos ispravki vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

5.1.8. Raspodela izloženosti prema preostalom roku do dospeća

Tabela 7: Bruto izloženost po preostaloj ročnosti prema finalnom roku dospeća plasmana

u 000 RSD

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke*	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Države i centralne banke			
do 90 dana**	106,505,217	2,653	0
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	1,857,634	0	0
od 1 do 5 godina	0	0	0
preko 5 godina	0	0	0
bez roka	26,522	0	0
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave			
do 90 dana	3,275,396	0	0
od 91 do 180 dana	6,430	0	0
od 181 do 1 godine	41,775	0	0
od 1 do 5 godina	4,013,355	285,898	0
preko 5 godina	445,701	164,260	0
bez roka	27	630,725	0
Javna administrativna tela			
do 90 dana	293,279	234,261	0
od 91 do 180 dana	472,272	0	0
od 181 do 1 godine	6,173	66,278	0
od 1 do 5 godina	970,777	422	0
preko 5 godina	0	0	0
bez roka	80,205	0	0
Banke			
do 90 dana	1,365	1,788,641	14,485,965
od 91 do 180 dana	0	1,269,685	0
od 181 do 1 godine	0	2,038,508	0
od 1 do 5 godina	0	2,333,644	0
preko 5 godina	0	46,176	0
bez roka	7,637,861	8,355	0
Privredna društva			
do 90 dana	35,299,954	18,795,656	24,444,181
od 91 do 180 dana	6,752,338	17,798,249	414,249
od 181 do 1 godine	16,382,857	26,951,693	56,795
od 1 do 5 godina	70,864,902	18,874,074	54,344
preko 5 godina	8,962,531	9,416,142	0
bez roka	396,324	440,772	179,410
Fizička lica			
do 90 dana	2,692,215	1,646,234	798,964
od 91 do 180 dana	418,198	190,785	0
od 181 do 1 godine	3,185,204	457,259	719
od 1 do 5 godina	13,628,448	772,159	2,228
preko 5 godina	36,032,315	202	0
bez roka	2,474,978	0	0
Ostale izloženosti			
do 90 dana	3,303,736	0	0
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	0	0	0
preko 5 godina	0	0	0
bez roka	9,865	0	513,694,845
Ukupno	326,037,854	104,212,732	554,131,700

* bez stavki po kojima ne može doći do plaćanja

**Kategorija "do 90 dana" obuhvata i dospele pasmane

5.1.9. Raspodela izloženosti po kategorijama klasifikacije, obračunata i potrebna rezerva

Tabela 8: Bruto izloženost po kategorijama klasifikacije, obračunata i potrebna rezerva

u 000 RSD

Red. Br.	Opis	Kategorije klasifikacije					Ukupno
		A-A	B-B	C-V	D-G	E-D	
1	Bilansna aktiva koja se klasifikuje	104,048,453	54,918,120	18,793,479	9,983,209	26,779,280	214,522,541
2	Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	51,685,780	34,851,619	10,159,145	6,509,295	208,765	103,414,604
3	Ukupno aktiva koja se klasifikuje	155,734,233	89,769,739	28,952,624	16,492,504	26,988,045	317,937,145
4	Osnovica za obracun potrebne rezerve	127,381,784	69,179,444	22,914,239	13,474,107	26,862,991	259,812,565
5	Obracunata potrebna rezerva	0	1,383,589	3,437,136	4,042,232	26,862,991	35,725,948
6	Ispravka vrednosti	464,619	421,488	241,204	2,885,703	17,448,814	21,461,828
7	Potrebna rezerva za procenjene gubite	0	1,027,275	3,213,744	1,666,384	9,435,294	15,342,697

5.1.10. Prikaz promena u ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama

Tabela 9: Promene na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstva kod Centralne banke:

U 000 dinara	Pojedinačna ispravka vrednosti		Grupna ispravka vrednosti	
	2015	2014	2015	2014
Stanje na dan 1.januar	-	-	(449)	
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Ispravka vrednosti	-	-	318	(449)
Efekti promene deviznog kursa	-	-	(267)	
Otpisi	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(398)	(449)

Tabela 10: Promene na računu ispravke vrednosti finansijskih sredstava koja se drže do dospeća:

U 000 dinara	Pojedinačna ispravka vrednosti		Grupna ispravka vrednosti	
	2015	2014	2015	2014
Stanje na dan 1.januar	(16,252)	(55,316)	(3,654)	(610)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Ispravka vrednosti	-	-	(5,459)	(3,044)
Ukidanje ispravke	-	-	-	-
Otpisi	-	39,064	-	-
Ukupno za godinu	-	39,064	(5,459)	(3,044)
Stanje na dan 31. Decembra	(16,252)	(16,252)	(9,113)	(3,654)

Tabela 11: Promene na računu ispravke vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od banaka:

U 000 dinara	Pojedinačna ispravka vrednosti		Grupna ispravka vrednosti	
	2015	2014	2015	2014
Stanje na dan 1.januar	-	-	(32,498)	(1,608)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Ispravka vrednosti	(1)	-	16,803	(30,692)
Efekti promene deviznog kursa	-	-	(52)	(198)
Otpisi	-	-	-	-
Ukupno za godinu	(1)	-	16,751	(30,890)
Stanje na dan 31. decembra	(1)	-	(15,747)	(32,498)

Tabela 12: Promene na računu ispravke vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od komitenata:

U 000 dinara	Pojedinačna ispravka vrednosti		Grupna ispravka vrednosti	
	2015	2014	2015	2014
Stanje na dan 1.januar	(17,661,214)	(14,672,198)	(805,507)	(511,648)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Ispravka vrednosti	(3,508,868)	(2,476,382)	(201,053)	(312,766)
Efekti promene deviznog kursa	(278,886)	(839,832)	833	18,907
Korekcija prihoda od kamata	(132,062)	(114,775)	-	-
Efekti prodaje portfolia	1,521,730	-	-	-
Otpisi	160,256	441,973	-	-
Ukupno za godinu	(2,237,830)	(2,989,016)	(200,220)	(293,859)
Stanje na dan 31. decembra	(19,899,044)	(17,661,214)	(1,005,727)	(805,507)

Tabela 13: Promene na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava:

U 000 dinara	Pojedinačna ispravka vrednosti		Grupna ispravka vrednosti	
	2015	2014	2015	2014
Stanje na dan 1.januar	(262,507)	(244,077)	(2,308)	(607)
Rashodi po osnovu obezvređenja:				
Ispravka vrednosti	(32,299)	(28,524)	(8,644)	(1,701)
Efekti promene deviznog kursa	(83)	(507)	-	-
Otpisi	295	10,601	-	-
Ukupno za godinu	(32,087)	(18,430)	(8,644)	(1,701)
Stanje na dan 31. decembra	(294,594)	(262,507)	(10,952)	(2,308)

Tabela 14: Promene na računu rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama:

U 000 dinara	Pojedinačna ispravka vrednosti		Grupna ispravka vrednosti	
	2015	2014	2015	2014
Stanje na dan 1.januar	188,674	14,491	106,431	42,780
Rezervisanja u toku godine	(109,136)	174,183	26,132	63,651
Stanje na dan 31. decembra	79,538	188,674	132,563	106,431

5.1.11. Korišćenje agencija za eksterne kreditne rejtinge

Sa stanjem na dan 31.12.2015. godine Banka prilikom obračuna kreditnim rizikom ponderisane aktive ne koristi rejtinge agencija za eksterne kreditne rejtinge, osim za izloženosti prema državama i centralnim bankama, gde se koriste kreditne procene koje su sporazumno odredile agencije za kreditiranje izvoza,

potpisnice sporazuma OECD „Arrangement on Guidelines for Officially Supported Export Credits“, kao i rejtnzi agencije Moody's Investor Service.

5.1.12. Korišćenje tehnika za ublažavanje rizika

Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika deo su kreditnog procesa koji pored analize finansijskog stanja klijenta i određivanja njegovog internog rejtinga, obuhvata i analizu instrumenata kreditne zaštite (u daljem tekstu: kolaterali) i to sa aspekta njihovog eksternog vrednovanja (od strane eksternih nezavisnih procenitelja) i internog vrednovanja (od strane Odeljenja za upravljanje kolateralom, koje je nezavisno od procesa donošenja kreditnih odluka).

Ublažavanje kreditnog rizika u Banci zasnovano je na nekoliko bitnih tačaka i to:

- Adekvatno upravljanje kolateralima
- Povećanje kreditne zaštite i umanjivanje potencijalnih efekata kreditnih gubitaka
- Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika moraju da budu u skladu sa Grupnim standardima kao i Basel II regulativom,
- Uređenje primene tehnika za ublažavanje rizika kroz interne akte kojima se definiše prihvatljivost kolaterala, način utvrđivanja njihove vrednosti, kao i pravila za njihovo praćenje kako bi se obezbedila adekvatna mogućnost realizacije kolaterala u slučaju potrebe za naplatom potraživanja na taj način.

Adekvatno uspostavljanje kolaterala podrazumeva i pravnu ispravnost i sigurnost, odnosno usklađenost sa relevantnom regulativom.

Banka u skladu sa kreditnom politikom definiše prihvatljive tipove kolaterala za obezbeđenje kreditnih plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala koje Banka koristi za ublažavanje kreditnog rizika mogu se podeliti na materijalne i nematerijalne kolaterale. Materijalni kolaterali su nepokretnosti (stambene i poslovne), finansijski kolaterali, kao i zaloge na pokretnoj imovini i potraživanjima koje su u manjem procentu zastupljene u odnosu na prethodno navedene tipove kolaterala. Nematerijalni kolaterali su garancije (bankarske, korporativne i druge) i kreditni derivati (koje Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja).

U okviru internog vrednovanja kolaterala Banka koristi faktore volatilnosti (haircuts/collateral factors), kojima se uzima u obzir potencijalno umanjivanje vrednosti za troškove koji mogu nastati prilikom aktivacije kolaterala. Faktori volatilnosti su definisani u zavisnosti od vrste kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja kolateralima, Banka redovno prati njihovu vrednost. Za kolaterale u obliku nepokretnosti, pored procena od strane eksternih procenitelja, Banka je razvila i interni proces vrednovanja, koji podrazumeva izradu procena vrednosti i stručnih mišljenja od strane internih procenitelja (Odeljenja za upravljanje kolateralom), kao i primenu redovnog godišnjeg statističkog praćenja vrednosti nekretnina koje su kolateral Banke. Procesom praćenja vrednosti kolaterala obezbeđuje se adekvatno i blagovremeno donošenje odluka, kao i poboljšanje kvaliteta podataka koji se nalaze u sistemima Banke.

Politikom o kolateralima, koja predstavlja ključni dokument Banke kojim se uređuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika, definisano je sledeće:

- Vrste prihvatljivih kolaterala
- Minimalni uslovi koje kolaterali treba da ispune kako bi bili prihvatljivi
- Opšti uslovi koje kolaterali moraju da ispune da bi bili materijalno vrednovani
- Faktori volatilnosti koji se koriste prilikom materijalnog vrednovanja kolaterala

Kolaterali koje Banka prihvata po osnovu kreditne izloženosti moraju da budu pravno dokumentovani i sprovodivi. Uspostavljanje kolaterala u korist Banke bazira se na osnovu seta dokumentacije koju Banka priprema u saradnji sa klijentom.

Materijalni kolaterali koje Banka koristi prilikom obračuna kapitalnih zahteva sa stanjem na dan 31.12.2015. godine, odnose se na nepokretnosti i finansijske kolaterale u vidu garantnog depozita. Obzirom da Banka koristi standardizovani pristup za kreditni rizik, kolaterali u vidu nepokretnosti se uzimaju u obzir kroz definisanu klasu izloženosti obezbeđenih hipotekama na nepokretnostima. Prema internim aktima Banke kojima se reguliše obračun kapitalnih zahteva, u ovu klasu izloženosti uključuju se sve izloženosti obezbeđene hipotekama na stambenim nepokretnostima za koje je hipoteka validna tj. upisana u zemljišne knjige, katastar nepokretnosti ili drugi odgovarajući registar. Ovim izloženostima ili delovima izloženosti dodeljuje se ponder kreditnog rizika 35%, ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- da je predmet hipoteke stambena nepokretnost u kojoj vlasnik stanuje ili je tu nepokretnost dao u zakup na osnovu odgovarajućeg ugovora (ili namerava da u njoj stanuje ili je da u zakup)
- da vrednost stambene nepokretnosti ne zavisi velikim delom od kreditne sposobnosti dužnika
- da kreditna sposobnost dužnika ne zavisi velikim delom od vrednosti stambene nepokretnosti koja je predmet hipoteke ili novčanih tokova od njene upotrebe, već od dužnikove sposobnosti da otplati dug iz drugih izvora prihoda
- da vrednost izloženosti ili dela izloženosti ne prelazi 75% tržišne vrednosti stambene nepokretnosti koja je predmet hipoteke
- da postoji validna procena vrednosti nepokretnosti od strane ovlašćenog procenjivača (ne starija od tri godine) i validna polisa osiguranja nepokretnosti
- ako je nepokretnost koja je predmet hipoteke u vlasništvu pravnog lica, ponder 35% se dodeljuje samo ako je isključivi vlasnik tog pravnog lica ono fizičko lice koje u toj nepokretnosti stanuje ili namerava da stanuje.

Ako navedeni uslovi nisu ispunjeni (osim uslova iz četvrte alineje), izloženostima se dodeljuje ponder kreditnog rizika 100%.

Kao nematerijalne kolaterale Banka prihvata državne garancije, garancije drugih banaka kao i garancije privrednih društava. Sa stanjem na dan 31.12.2015. godine, Banka za obračun kapitalnih zahteva koristi državne garancije kao i garancije drugih banaka. Kreditni derivati se takođe mogu prihvatiti, ali kao što je navedeno, njih Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja.

Banka u svom poslovanju kao tehniku ublažavanja rizika primenjuje i sporazum o bilansnom netiranju. Za obračun kapitalnih zahteva sa stanjem na dan 31.12.2015. godine, Banka koristi samo jedan sporazum ove vrste.

U nastavku je dat pregled pokrivenosti instrumentima kreditne zaštite po klasama izloženosti:

Tabela 15: **Neto izloženost pokrivena instrumentima kreditne zaštite po klasama izloženosti:**

Klasa izloženosti	Materijalna kreditna zaštita		Iznos pokriven nematerijalanom kreditnom zaštitom	Iznosi izloženosti pokriveni hipotekama nad stambenim objektima *
	Iznos pokriven sredstvima u vidu finansijske imovine	Iznos pokriven bilansnim netiranjem		
Države i centralne banke	0	0	0	0
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	0	0	0	0
Javna administrativna tela	0	0	0	0
Međunarodne razvojne banke	0	0	0	0
Međunarodne organizacije	0	0	0	0
Banke	25	8,959,332	0	0
Privredna društva	3,248,189	0	18,842,326	155,144
Fizička lica	136,384	0	16,862	5,197,657
Pokrivene obveznice	0	0	0	0
Ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0	0
Ostale izloženosti	0	0	0	0
Ukupno	3,384,598	8,959,332	18,859,188	5,352,801

*Pod sredstvima materijalne kreditne zaštite ne iskazuju se i hipoteke nad stambenim objektima jer se izloženosti obezbeđene njima iskazuju u posebnoj klasi.

6. RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE

Limiti izloženosti prema drugoj ugovornoj strani kada je u pitanju poslovanje sa derivatima su definisani za određene grupacije i klijente odlukama Kreditnog odbora Banke. Rizik se meri i prati u Direkciji za tržišne i operativne rizike. Koristi se interni model koji se bazira na istorijskoj (korišćenjem vremenskih serija) simulaciji. Ovaj model se koristi za izračunavanje, sa 99% pouzdanosti, potencijalne buduće izloženosti po osnovu OTC derivata.

Praćenje rizičnih pozicija se obavlja preko sistema internih limita koji su definisani kao:

- Pre-settlement risk limiti
- Settlement risk limiti

Rizik izloženosti se prati u realnom vremenu. Integracija front office sistema i unutrašnjih sistema merenja rizika omogućava kontinuirano praćenje promena u izloženosti po osnovu derivata. Rizik izloženosti prema drugoj ugovornoj strani je sastavni deo procesa odobravanja kredita.

Stalno praćenje pozicija se sprovodi kako bi se osiguralo da je njihova trenutna izloženost unutar odobrenih kreditnih linija. Uspostavljene su sledeće kontrole:

1. Svi odobreni limiti i njihova iskorišćenost su dostupni su u front office sistemu
2. Pre zaključenja transakcije proverava se da li je odobren i unet limit
3. Novi i izmene postojećih limita su predmet posebne kontrole funkcije upravljanja rizicima.

U nastavku je dat pregled izloženosti Banke riziku druge ugovorne strane sa stanjem na dan 31.12.2015. godine:

Izloženost riziku druge ugovorne strane u 000 rsd	Tekuca izloženost	Potencijalna izloženost	Ukupna izloženost
	150.763	265.155	415.918

7. TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI

Tržišni rizik nastaje usled promene uslova na tržištu (kamatnih stopa, cene hartija, kurseva, itd.) koji dovode do promene ekonomske vrednosti portfolija, uključujući imovinu koja se nalazi i u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja.

Banka se štiti od kamatnog rizika nastalog poslovanjem sa klijentima uzimajući u obzir promene u tržišnim uslovima. Kamatni rizik pozicija bankarske knjige analizira se najmanje jednom mesečno na ALCO Odboru.

Politike i procedure koje Banka sprovodi u okviru upravljanja tržišnim rizicima, definišu primenu zajedničkih načela, pravila i postupaka poslovanja u skladu sa definisanim limitima za tržišne rizike.

Glavni pokazatelj koji se koristi za merenje tržišnog rizika je VaR (Value at Risk – Vrednost pod rizikom) koji se izračunava primenom metode istorijske simulacije. Osim VaR Limita, definisani su i određeni nivoi upozorenja:

- Nivo upozorenja koji je definisan kao maksimalni kumulativni gubitak ostvaren za prethodnih 60 dana
- Stres test nivo upozorenja predstavlja najveći ekonomski gubitak koji je Banka spremna da prihvati prema stres test scenariju. Stres testiranje je važan alat za upravljanje rizicima koji pruža Banci indicaciju koliko kapitala bi potencijalno bilo potrebno da se apsorbiraju gubici u slučaju velikih finansijskih kriza

Limit za Tržišne rizike su definisani i za pojedine poslovne segmente.

Rizik likvidnosti je rizik da Banka neće biti u mogućnosti da ispuni svoje obaveze u ugovorenom roku bez ugrožavanja ostalih dnevnih aktivnosti i opšteg finansijskog stanja. Ovi rizici mogu nastati usled različitih internih ili eksternih faktora. Banka ima za cilj da raspoláže likvidnim sredstvima u svakom trenutku. Konkretno, cilj je da se poslovanje finansira po najboljim uslovima, a da Banka pritom ostane u poziciji da ispuni svoje obaveze plaćanja i u slučaju krize likvidnosti.

Kriza likvidnosti se definiše kao događaj koji može onemogućiti banke da blagovremeno izmire svoje obaveze, što može imati značajne negativne posledice na odnos sa klijentima koji se bazira na poverenju koje imaju prema banci.

Nezavisna kontrola i izveštavanje o riziku likvidnosti je u nadležnosti Direkcije za tržišne i operativne rizike. Optimizacija rizika likvidnosti se postiže definisanjem posebnih kratkoročnih i dugoročnih limita.

Rizik likvidnosti ne ulazi u obračun ekonomskog kapitala, ali se koristi prilikom definisanja apetita rizika Banke. Rizik likvidnosti se meri pomocu GAP analiza, koje se razlikuju se u odnosu na periode posmatranja na:

- Merenje rizika likvidnost na dnevnoj bazi, kojim se prati stanje kratkoročne likvidnosti do 1 meseca dospeća, kao i do 3 meseca dospeća;
- GAP analize na nedeljnoj bazi, kojim se prati stanje dugoročne likvidnosti prema ugovorenoj ročnosti. Održavanjem adekvatnog racija između dugoročnih obaveza i potraživanja onemogućava se pritisak na kratkoročnu likvidnost.
- Stres testiranje: do krize likvidnosti retko dolazi, ali nastanak rizika likvidnosti ima veliki uticaj na poslovanje Banke. Iz tog razloga stres testiranje predstavlja adekvatan metod kojim se mogu identifikovati potencijalne slabosti Banke.

Plan finansiranja (Funding plan) ima ključnu ulogu u celokupnom upravljanju likvidnošću kako kratkoročne, tako i dugoročne, tj. strukturne likvidnosti. Planom finansiranja definišu se potrebe i izvori za održavanje adekvatne usklađenosti pozicija aktive i pasive Banke. Jedan od ciljeva uspostavljanja adekvatne srednjoročne i dugoročne likvidnosti jeste izbegavanje pritiska na kratkoročnu likvidnosti. Plan se ažurira najmanje jednom godišnje i odobrava od strane Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Banke (ALCO).

Banka obračunava kapital za tržišni rizik prema standardizovanom pristupu, koristeći metod dospeća. Pozicije se dodelju određenim zonama u zavisnosti od preostalog roka do dospeća.

8. KAMATNI RIZIK

Banka je izložena kamatnim rizicima koji kroz efekte promene tržišnih kamatnih stopa, deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatne marže mogu da se povećaju kao rezultat ovih promena, ali u isto vreme mogu da se smanje ili izazovu gubitak u slučaju neočekivanih kretanja.

Limit vrednosti bazičnog poena (BPV) ograničava poziciju maksimalnog kamatnog rizika valutnom i vremenskom grupom, gde se promene procene vrednosti baziraju na promeni kamatne stope od 0,01% (1 bazični poen). Veličinu BPV limita bi trebalo odabrati tako da VaR limit u osnovi dovede do ograničenja aktivnosti trgovanja i da se BPV limit aktivira pre VaR limita u periodima manje volatilnosti. S tim u vezi treba uzeti u obzir specifičnu situaciju u pogledu valuta sa kojima se trguje i rokova dospeća sa odgovarajućim nosiocem rizika.

Kod BPV limita, generalno ograničenje pozicije takođe definiše kombinaciju valuta i glavni fokus pozicioniranja. BPV limiti se moraju odrediti za sve nosioce rizika izložene znatnom kamatnom riziku. Banka prati i meri kamatni rizik na dnevnoj bazi.

9. OPERATIVNI RIZIK

Operativni rizik je rizik od gubitka usled grešaka, povreda, prekida, šteta koje su izazvali interni procesi, osoblje ili sistemi ili eksterni događaji. Strateški rizici, poslovni rizici i reputacioni rizici se razlikuju od operativnog rizika, dok je zakonski rizik i rizik neusklađenosti obuhvaćen definicijom operativnog rizika. Operativni rizik se definiše kao događaj nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka osoblja i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja: interne ili eksterne malverzacije, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, odnosima sa klijentima, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta, upravljanja procesom.

Upravljanje operativnim rizikom u Banci uspostavlja se primenom politika i procedura za upravljanje, merenje i ublažavanje operativnih rizika. Izvršni odbor Banke kao relevantan odbor za donošenje odluka u vezi sa operativni rizik redovno se obaveštava o izloženosti operativnom riziku i svim relevantnim temama u vezi sa operativnim rizikom od strane Direkcija za tržišne i operativne rizike,

Direkcija za tržišne i operativne rizike je odgovorna za pravilnu primenu i sprovođenje metodologija, obračun kapitalnih zahteva za operativni rizik, merenje i kontrolu rizika, kao i određivanje korisničkih profila za IT aplikaciju koja se koristi za upravljanje operativnim rizikom. U nadležnosti navedene direkcije je i obuka menadžera operativnog rizika i njihovih zamenika, koji se u cilju adekvatnog upravljanja operativnim rizikom uspostavljaju u svim relevantnim organizacionim jedinicama Banke.

Analizom različitih elemenata operativnog rizika definišu se postupci i akcije kojim se minimiziraju troškovi izazvani operativnim rizikom. Na taj način, prikupljajući adekvatno iskustvo, sistem kontrole se razvio i unapredio u sistem upravljanja operativnim rizikom Banke.

Banka vrši obračun kapitala za operativni rizik prema standardizovanom pristupu. Računi bilansa uspeha su mapirani na osam poslovnih linija koje su definisane u skladu sa Basel II regulativom. Bruto prihod je raspoređen na odgovarajuće poslovne linije i pomnožen definisanim ponderima.

10. IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA

Banka izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi evidentira po metodu nabavne cene. Ukupna neto izloženost banke o ovom osnovu je nula sa stanjem na dan 31.12.2015. godine.